

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*“Характер впливу гендерних стереотипів на
схильність до проявів магічного мислення”*

Виконав: здобувач 5 курсу,
Групи ПС-22м
Спеціальності 053 «Психологія»
Рязанова В.В.
Керівник: Байєр О.О.,
канд. психолог. наук, доцент

м. Дніпро
2024

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Рязанової Валерії Валеріївни
на тему:

«Характер впливу гендерних стереотипів на схильність до проявів магічного мислення»

Кваліфікаційна робота здобувача 5-го курсу, спеціальності «Психологія» (у форматі Магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі теоретичного обґрунтування та емпіричного дослідження характеру впливу гендерних стереотипів на схильність до проявів магічного мислення.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів та проведенні емпіричного дослідження для вивчення характеру впливу гендерних стереотипів на схильність до проявів магічного мислення, підтвердженні або спростуванні наявності впливу одного фактору на інший.

Гендерна теорія – це дисципліна, що вивчає фемінну, маскулінну чи квір-поведінку в різних контекстах, спільнотах, соціумах чи наукових сферах. Вона розглядає гендер людини як соціальний конструкт, що часто зумовлює те, як ми поведимося, презентуємо себе чи навіть мислимо. Водночас гендер не є чимось назавжди визначеним і незмінним. Безпосередньо з цим у суспільстві сформувався ряд стереотипів щодо гендерних ролей та притаманних їм рис.

Гендерні стереотипи можуть бути позитивними, негативними або нейтральними, і вони впливають на різні аспекти життя, такі як освіта, робота, ролі в сім'ї, відносини між статями і багато інших. Вони можуть призводити до нерівності статей та обмежувати можливості осіб у виборі кар'єри, стилю життя, інтересів і власного розвитку.

Магічне мислення - це форма мислення, яка полягає у приписуванні певним подіям, об'єктам або діям надприродних або магічних властивостей та здатностей. Це може включати віру в магічні чари, амулети, пророцтва, астрологію, прикмети та інші аналогічні концепти. Магічне мислення може часто включати в себе віру в надприродні сили, які впливають на життя та події, а також спроби залучити ці сили на свою користь. Магічне мислення може бути важливою частиною релігійних та етнічних традицій багатьох культур.

Дослідження ставить на меті встановлення характеру впливу гендерних стереотипів на схильність індивідуума до проявів магічного мислення. Робота спрямована на аналіз кількісних показників, таких як статистика підтверджених гендерним стереотипам осіб, що залучаються до метафізичних практик та вдаються до магічного мислення у повсякденному житті.

За результатами емпіричного дослідження встановлено, що носії гендерних стереотипів дійсно мають дещо більшу схильність до проявів магічного мислення, а саме – до певних форм цього прояву. Нами були розглянуті різні види магічних практик, і виявлено, що респонденти з більшою схильністю до гендерних стереотипів частіше вдаються до деяких з них, що підтверджує наявність впливу та дає підставу подалі вивчати його характер.

Перелік ключових слів: *гендер, гендерна теорія, гендерні стереотипи, магічне мислення, вплив, схильність, зобобони, вірування.*

SUMMARY
of the qualification work
by Valeriya Valeriivna Ryazanova
on the topic:

"The nature of the gender stereotypes influence on the magical thinking tendency"

Qualification work of the 5th year applicant (in Master's format), specialty «Psychology» (Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the problem theoretical substantiation and empirical study of the influence of gender stereotypes on propensity to manifestations of magical thinking.

The purpose of the qualification work is to substantiate theoretical approaches and conduct empirical research to study the nature of the influence of gender stereotypes on the tendency to manifestations of magical thinking, to confirm or refute the influence of one factor on another.

Gender theory is a discipline that studies feminine, masculine, or queer behavior in different contexts, communities, societies, or scientific fields. It views an individual's gender as a social construct that often determines how we behave, present ourselves, or even think. At the same time, gender is not something permanently defined and unchanging. With this, a set of stereotypes regarding gender roles and their inherent features has formed in society.

Gender stereotypes can be positive, negative, or neutral, and they affect various aspects of life, such as education, work, family roles, gender relations, and many others. They can lead to gender inequality and limit individuals' possibilities in choosing a career, lifestyle, interests, and personal development.

Magical thinking is a form of thinking that involves attributing supernatural or magical properties and abilities to certain events, objects, or actions. This may include a belief in magical charms, amulets, prophecies, astrology, omens, and other similar concepts. Magical thinking is often based on superstition and may include belief in supernatural forces that influence life and events, and attempts to harness these forces to one's advantage. Magical thinking can be an important part of the religious and ethnic traditions of many cultures.

The research aims to determine the nature of the influence of gender stereotypes on an individual's inclination toward magical thinking. The work is focused on analyzing quantitative indicators, such as the statistics of individuals with gender-stereotyped tendencies who engage in metaphysical practices and resort to magical thinking in everyday life.

Based on the results of empirical research, it was found that the carriers of gender stereotypes do indeed have a slightly greater tendency to manifestations of magical thinking, namely, to certain forms of this manifestation. We examined various types of magical practices and found that respondents with a greater tendency to gender stereotypes are more likely to resort to some of them, which confirms the existence of influence and gives grounds for further study of its nature.

Key words: *gender, gender theory, gender stereotypes, magic ideas, infusion, predisposition, superstitions, belief.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ МАГІЧНОГО МИСЛЕННЯ, ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ.....	9
1.1. Природа та проблема феномену магічного мислення, особливості його проявів	9
1.2. Гендерна теорія, формування та наслідки гендерних стереотипів	20
1.3. Вплив гендерних стереотипів на формування глибинних упереджень і поведінку, зокрема на схильність до проявів магічного мислення	28
Висновки до першого розділу.....	35
РОЗДІЛ II. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРАКТЕРУ ВПЛИВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА СХИЛЬНІСТЬ ДО ПРОЯВІВ МАГІЧНОГО МИСЛЕННЯ	37
2.1. Обґрунтування вибору методик та формування вибірки для емпіричного дослідження.	37
2.2. Інтерпретація результатів дослідження характеру впливу гендерних стереотипів на схильність до проявів магічного мислення	44
Висновки до другого розділу.....	61
ВИСНОВКИ.....	64
Список використаних джерел.....	68

